

**PREDLOG
NUJNI POSTOPEK
EVA 2019-2711-0058**

**ZAKON
O SPREMENBAH ZAKONA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ZDRAVNIŠKI
SLUŽBI**

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Zakon o zdravniški službi (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 58/08, 107/10 – ZPPKZ, 40/12 – ZUJF, 88/16 – ZdZPZD, 40/17, 64/17 – ZZDej-K in 49/18; v nadaljnjem besedilu: ZZdrS) med drugim ureja financiranje pripravništva zdravstvenih delavcev in sodelavcev, sekundariata zdravnikov in specializacij zdravnikov. V skladu z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravniški službi (Uradni list RS, št. 40/17; v nadaljnjem besedilu: ZZdrS-F) se sredstva za opravljanje pripravništva zdravstvenih delavcev in sodelavcev, sekundariata zdravnikov in specializacij zdravnikov zagotavljajo iz proračuna Republike Slovenije.

Zagotavljanje sredstev za kritje stroškov pripravništva vseh zdravstvenih delavcev in specializacij v zdravstvu so do sprejetja ZZdrS-F urejali ZZdrS, Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravniški službi (Uradni list RS, št. 58/08), Zakon o priznavanju poklicnih kvalifikacij zdravnik, zdravnik specialist, doktor dentalne medicine in doktor dentalne medicine specialist (Uradni list RS, št. 107/10) ter Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUJF-C in 47/15 – ZZSDT).

Sredstva za kritje stroškov pripravništva in specializacij so se zagotavljala iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, čeprav ti vsebini nista pravica iz obveznega zdravstvenega zavarovanja. Pripravništvo in specializacija sta namreč sestavni del učnega in vzgojno-izobraževalnega procesa. Ta sicer pomeni delovnopravno razmerje med pripravnikom oziroma specializantom in izvajalcem zdravstvene dejavnosti. Plače, nadomestila in druge stroške tega izobraževalnega procesa zato kot pravice iz delovnega razmerja praviloma krije delodajalec. Vendar dejstvo, da je država na področju zdravstva predpisala obveznost obeh učnih procesov v izobraževalnem sistemu, dokazuje, da gre za širši, splošni interes države za zagotavljanje pogojev za vzgojo zdravstvenih kadrov za potrebe javne zdravstvene službe oziroma da gre za poseben izobraževalni proces in pomen stroke. Zagotavljanje pogojev za tovrstno izobraževanje pa je naloga države in ne predmet obveznega zdravstvenega zavarovanja. Zato je bilo v ZZdrS določeno, da se bodo sredstva za izvajanje pripravništva vseh zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev in specializacij zdravnikov zagotovila iz proračuna. S tem je bilo odpravljen nesistemskega financiranje teh vsebin iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja.

V prehodnih določbah ZZdrS-F (26. člen) je določeno, da bo prenos sredstev za izvajanje pripravništva in specializacij v zdravstvu iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja na

proračun Republike Slovenije postopen. Določena je naslednja dinamika zagotavljanja sredstev iz proračuna:

- v letu 2017 v višini 23 milijonov eurov
- v letu 2018 v višini 40 milijonov eurov,
- v letu 2019 v višini 60 milijonov eurov,
- v letu 2020 v višini 80 milijonov eurov.

Hkrati navedeni člen določa, da razliko do celotne vrednosti financiranja pripravništva zdravstvenih delavcev in sodelavcev ter specializacij zdravnikov v obdobju do 31. 12. 2019 zagotavlja Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZZZS).

Od vključno leta 2021 se vsa sredstva v celoti zagotavljajo iz proračuna Republike Slovenije.

Med izvajanjem ZZdrS-F je bilo ugotovljeno, da je za leto 2020 višina sredstev iz proračuna omejena na 80 milijonov evrov, ocenjena višina sredstev za financiranje pripravništva zdravstvenih delavcev in sodelavcev ter specializacij zdravnikov pa je 91,7 milijona evrov. Ob tem pa ni več zagotovljenega kritja razlike do celotne vrednosti financiranja teh vsebin.

Zaradi zgoraj navedenega razloga je nujno potrebno sprejeti spremembe in dopolnitve ZZdrS-F, in sicer tako, da se podaljša obdobje zagotavljanja razlike do celotne vrednosti financiranja pripravništva zdravstvenih delavcev in sodelavcev ter specializacij zdravnikov iz sredstev ZZZS do 31. 12. 2020. V nasprotnem primeru v letu 2020 ne bo zagotovljenih zadostnih finančnih sredstev za financiranje navedenih vsebin, kar bi pomenilo omejevanje števila odobrenih pripravništev zdravstvenih delavcev in sodelavcev, sekundariatov in specializacij zdravnikov. To bi, ob že zdajšnjem pomanjkanju zdravnikov in tudi nekaterih drugih zdravstvenih delavcev in sodelavcev, kot so logopedi, fizioterapevti idr., povzročilo težko popravljive posledice za slovenski zdravstveni sistem.

Hkrati je bilo za leto 2019 ocenjeno, da bo višina sredstev za financiranje pripravništva zdravstvenih delavcev in sodelavcev ter specializacij zdravnikov znašala 85,5 milijona evrov. Razlika med trenutno predvidenim transferjem za leto 2019 in projekcijo je 25,5 milijona evrov. Zaradi zagotavljanja manjše soudeležbe ZZZS pri razliki do celotne vrednosti, kar bo omogočilo več finančnih sredstev za zdravstvene storitve in skrajševanje čakalnih dob, Vlada Republike Slovenije predlaga, da se za leto 2019 spremeni dinamika postopnega financiranja navedenih vsebin iz proračuna tako, da bo v letu 2019 za financiranje pripravništva zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev ter specializacij zdravnikov iz proračuna namenjenih 70 milijonov evrov, tj. 10 milijonov evrov več, kot določa veljavni zakon. To pomeni manjšo soudeležbo ZZZS pri razliki do celotne vrednosti, kar bo omogočilo več finančnih sredstev za zdravstvene storitve in skrajševanje čakalnih dob.

Hkrati se smiselno podaljša (do 31. 12. 2020) tudi veljavnost drugih določb navedenega člena, ki se nanašajo vračanje sredstev v primeru nedokončane specializacije ali če se specialist ne zaposli v javni zdravstveni mreži ter na določitev višine sredstev za specializacije in podrobnejši opis pravic.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilj zakona je za leto 2019 zagotoviti dodatna sredstva za financiranje pripravništva zdravstvenih delavcev in sodelavcev ter specializacij zdravnikov iz proračuna Republike Slovenije, s čimer se sprostijo dodatna sredstva ZZZS za plačilo zdravstvenih storitev in skrajševanje čakalnih dob in podaljšanje veljavnosti teh določb do 31. 12. 2020.

2.2 Načela

Predlog zakona upošteva naslednja načela:

- preprečevanje težko popravljivih posledic na področje izvajanja pripravništev in specializacij v letu 2020,

- načelo varstva javnega interesa z razbremenitvijo sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja v letu 2019.

2.3 Poglavitne rešitve

S predlogom zakona se omogoča dodatna razbremenitev sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja financiranja pripravništva zdravstvenih delavcev in sodelavcev ter specializacij zdravnikov v letu 2019 in uskladiitev določb, ki urejajo prehodno obdobje financiranja za leto 2020.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona ima posledice na druga javna finančna sredstva in sicer pomeni, prihranek Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

Predlog zakona ima posledice za državni proračun, in sicer se v letu 2019 za financiranje pripravništva zdravstvenih delavcev in sodelavcev ter specializacij zdravnikov v proračunu zagotovi dodatnih 10 milijonov evrov. To hkrati pomeni razbremenitev oz. prihranke v zdravstvene blagajni sredstev ZZZS.

Sredstva bodo zagotovljena na proračunski postavki 170258, pri proračunskem uporabniku Ministrstvu za zdravje – Pripravništvo zdravstvenih delavcev in sodelavcev ter specializacije.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Sredstva bodo zagotovljena na proračunski postavki 170258 – Pripravništvo zdravstvenih delavcev in sodelavcev ter specializacije.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom Evropske unije.

5.1 Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

Ker gre za ureditev, ki je specifična za Republiko Slovenijo primerjalno pravni pregled ni mogoč.

6. ZUNANJI STROKOVNJAK/PRAVNA OSEBA KI JE SODELOVAL/SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA IN ZNESEK PLAČILA, KI GA JE ZA TO PREJEL/PREJELA

Pri pripravi predloga zakona zunanji strokovnjaki niso sodelovali.

7. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora

- Aleš Šabeder, minister,
- dr. Tomaž Pliberšek, državni sekretar, Ministrstvo za zdravje
- mag. Kristina Kuhanec Tratar, v.d. generalnega direktorja Direktorata za zdravstveno varstvo, Ministrstvo za zdravje,
- Matevž Lakota, podsekretar v Službi za sistemsko pravno urejanje, Ministrstvo za zdravje,
- Mirjana Ranzinger, vodja po pooblastilu Sektorja za dostopnost zdravstvenega varstva, Direktorat za zdravstveno varstvo, Ministrstvo za zdravje.

8. PREDSTAVITEV SODELOVANJA JAVNOSTI

Javnost pri pripravi zakona zaradi nujnosti ni bila vključena.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravniški službi (Uradni list RS, št. 40/17) se v 26. členu:

- v prvem odstavku v tretji alineji znesek »60 milijonov eurov« nadomesti z zneskom »70 milijonov eurov«;
- v drugem, tretjem, četrtem in petem odstavku letnica »2019« vsepovsod nadomesti z letnico »2020«.

2. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

S predlagano spremembo se za letošnje leto spremeni dinamika postopnega financiranja navedenih vsebin iz proračuna, in sicer tako, da bo v letu 2019 za financiranje pripravništva zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev ter specializacij zdravnikov iz proračuna namenjenih 70 milijonov evrov, tj. 10 milijonov evrov več, kot določa 26. člen ZZdrS-F. To pomeni manjšo soudeležbo ZZZS pri razliki do celotne vrednosti, kar bo omogočilo več finančnih sredstev za zdravstvene storitve in skrajševanje čakalnih dob.

Poleg tega se podaljša obdobje zagotavljanja razlike do celotne vrednosti financiranja pripravništva zdravstvenih delavcev in sodelavcev ter specializacij zdravnikov iz sredstev ZZZS do 31. 12. 2020, s čimer se odpravi neusklajenost določb, ki urejajo prehodno obdobje.

Hkrati se smiselno podaljša (do 31. 12. 2020) tudi veljavnost drugih določb navedenega člena, ki se nanašajo na vračanje sredstev v primeru nedokončane specializacije ali če se specialist ne zaposli v javni zdravstveni mreži ter na določitev višine sredstev za specializacije in podrobnejši opis pravic. S predlogom zakona bo navedeno do 31. 12. 2020 v pristojnosti ZZZS.

K 2. členu

Končna določba predloga zakona zaradi nujnosti čimprejšnje uveljavitve predlaganih sprememb predvideva začetek veljavnosti naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

26. člen

Sredstva za financiranje pripravništva zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev ter specializacij zdravnikov se iz proračuna Republike Slovenije začnejo zagotavljati postopoma, in sicer:

- v letu 2017 v višini 23 milijonov eurov;
- v letu 2018 v višini 40 milijonov eurov;
- v letu 2019 v višini 60 milijonov eurov;
- v letu 2020 v višini 80 milijonov eurov.

Razliko do celotne vrednosti financiranja pripravništva zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev ter specializacij zdravnikov v obdobju do 31. 12. 2019 zagotavlja zavod.

Ne glede na določbo šestega odstavka spremenjenega 25. člena zakona zdravniki, ki so specializacijo začeli opravljati do 31. 12. 2019, in po končani specializaciji v roku 3 mesecev iz razlogov, ki so na njihovi strani ne sklenejo delovnega razmerja v mreži javne zdravstvene službe oziroma v mreži javne zdravstvene službe v okviru regije, za katero so opravljali specializacijo oziroma pri določenem izvajalcu zdravstvene dejavnosti, in specializanti, ki so specializacijo začeli opravljati do 31. 12. 2019, in jim je bila v skladu s c18.a členom zakona izdana odločba o prenehanju specializacije, stroške, nastale v zvezi s specializacijo, razen plače in drugih prejemkov iz delovnega razmerja, povrnejo zavodu. Zdravniki specialisti iz prejšnjega stavka so prosti obveznosti, če v treh mesecih po končani specializaciji ne dobijo ponudbe za zaposlitev za najmanj enkratno časovno obdobje trajanja specializacije pri izvajalcu zdravstvene dejavnosti v mreži javne zdravstvene službe oziroma v mreži javne zdravstvene službe v okviru regije, za katero so opravljali specializacijo, oziroma pri določenem izvajalcu zdravstvene dejavnosti ali če na podlagi prejete ponudbe v treh mesecih po končani specializaciji ne pride do sklenitve pogodbe o zaposlitvi iz razlogov, ki so na strani izvajalca zdravstvene dejavnosti v mreži javne zdravstvene službe.

Ne glede na določbo četrtega odstavka spremenjenega 25. člena zakona višino sredstev za specializacije za potrebe mreže javne zdravstvene službe in podrobnejši opis pravic iz drugega odstavka spremenjenega 25. člena do 31. 12. 2019 določi minister s soglasjem zavoda.

Ne glede na določbo šestega odstavka spremenjenega 25. člena zakona izvajalec zdravstvene dejavnosti iz osmega odstavka spremenjenega 23. člena zakona do 31. 12. 2019 zavodu povrne vse stroške oziroma njihov sorazmerni del glede na obdobje trajanja zaposlitve, ki so nastali v zvezi s specializacijo, razen plač in drugih prejemkov iz delovnega razmerja zdravnika specializanta.